

EDUSKUNNAN VASTAUS 42/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi passilain muuttamisesta ja passilain muuttamisesta annetun lain eräiden säännösten kumoamisesta

Asia

Hallitus on vuoden 2012 valtiopäivillä antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi passilain muuttamisesta ja passilain muuttamisesta annetun lain eräiden säännösten kumoamisesta (HE 188/2012 vp).

Valiokuntakäsittely

Hallintovaliokunta on antanut asiasta mietinnön (HaVM 4/2013 vp).

Päätös

Nyt koolla oleva eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

passilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan passilain (671/2006) 3 b §:n 2 momentti, 4 §:n 1 momentin 5 kohta, 5 c §:n 1 momentti, 6 ja 10 §, 14 §:n 4 ja 5 momentti, 15 §:n 1 momentin 3 kohta, 19 §, 21 §:n 1 momentin 3 kohta ja 7 momentti, 22 §, 25 §:n 4 momentti, 32 §:n 2 momentti ja 38 §,

sellaisina kuin niistä ovat 3 b §:n 2 momentti, 5 c §:n 1 momentti, 10 §, 14 §:n 4 ja 5 momentti, 19 §, 21 §:n 1 momentin 3 kohta ja 7 momentti sekä 22 § laissa 456/2009, 6 § osaksi laissa 456/2009 sekä 38 § osaksi laissa 503/2009, sekä

lisätään 18 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 456/2009, uusi 3 ja 4 momentti sekä lakiin siitä lailla 456/2009 kumotun 35 §:n tilalle uusi 35 § seuraavasti:

3 b §

Hätäpassi

Hätäpassin myöntää poliisi. Poliisihallitus päättää hätäpassien käyttöön ottamisesta Suomessa. Ulkoasiainministeriön luvalla hätäpassin voi myöntää 10 §:ssä tarkoitettu Suomen suurlähetystö tai lähetetyn virkamiehen johtama konsulaatti sekä pelkkää kotimatkaa tai poikkeuksellisesti muuta määränpäättä varten myös

mainitussa pykälässä tarkoitettu muu Suomen edustusto.

4 §

Diplomaatti- ja virkapassi

Diplomaattipassi voidaan myöntää:

5) kohdassa 2 mainittujen ulkoasiainhallinnon palveluksessa olevien henkilöiden puolisol-

le, alaikäiselle lapselle sekä olosuhteiden sitä edellyttäessä myös 18- tai 19-vuotiaalle lapselle, sekä erityisestä syystä leskelle;

5 c §

Passin teknisen osan tietoturva

Poliisihallitus huolehtii siitä, että passin tekniseen osaan talletetut tiedot suojataan EU:n passiasetuksen ja sen soveltamiseksi annettujen säännösten mukaisesti tehokkaasti tunkeutumista, luvatonta lukemista, muuttamista, käyttöä ja muuta luvatonta käsittelyä vastaan.

6 §

Passin hakeminen

Passia on haettava kirjallisesti ja hakemukseen on liitettävä hakijan kasvokuva, josta hakija on hyvin tunnistettavissa. Passihakemus on jätettävä henkilökohtaisesti poliisilaitokselle. Helsinki-Vantaan lentoasemalla myönnettävää passia koskeva hakemus voidaan jättää lentoasemalla myös liikkuvalla poliisille. Hakijan on hakiessaan passia esitettävä tunnistamisasiakirjana poliisin myöntämä voimassa oleva henkilöllisyyttä osoittava asiakirja. Jollei hakijalla ole esittää tunnistamisasiakirjaa, poliisi suorittaa tunnistamisen.

Ulkomailla oleskeleva Suomen kansalainen voi hakea passia Suomen suurlähetystöstä tai lähetetyn virkamiehen johtamasta konsulaatista taikka sellaisesta muusta Suomen edustustosta, jossa palvelevan nimetyn Suomen kansalaisen ulkoasiainministeriö on oikeuttanut myöntämään passeja. Hakijan on hakiessaan passia esitettävä tunnistamisasiakirjana voimassa oleva henkilöllisyyttä osoittava asiakirja. Jollei hakijalla ole esittää tunnistamisasiakirjaa, passin myöntävä viranomainen suorittaa tunnistamisen.

Diplomaattipassia ja virkapassia haetaan kirjallisesti ulkoasiainministeriöltä. Hakemuksen voi erityisistä syistä jättää myös poliisilaitokselle tai Suomen edustustoon.

Poliisin myöntämistä henkilöllisyyttä osoittavista asiakirjoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Hakemukseen liitettävien kasvokuvien lukumäärästä sekä kasvokuvulle asetettavista vaatimuksista säädetään siäasiainministeriön asetuksella.

10 §

Passin myöntäminen

Passi myönnetään henkilökohtaisena matkustusasiakirjana, johon merkitään vain passihakijan tiedot.

Passin myöntää poliisilaitos. Helsinki-Vantaan lentoasemalla passin voi myöntää liikkuva poliisi. Ulkomailla oleskelevalle Suomen kansalaiselle passin myöntää Suomen suurlähetystö tai lähetetyn virkamiehen johtama konsulaatti taikka sellainen muu Suomen edustusto, jossa palvelevan nimetyn Suomen kansalaisen ulkoasiainministeriö on oikeuttanut myöntämään passeja. Diplomaattipassin ja virkapassin myöntää ulkoasiainministeriö.

Passin myöntävä viranomainen vastaa siitä, että passia luovutettaessa sen tiedot ovat hakemuksen mukaiset. Hakijaa koskevien passin teknisen osan tietojen on oltava yhdenmukaiset vastaavien passissa visuaalisesti nähtävissä olevien tietojen kanssa.

14 §

Passin voimassaoloaika

Kun passi 18 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa myönnetään peruuttamatta voimassa olevaa passia, uusi passi myönnetään myöntämisen perusteena olevan syyn edellyttämäksi ajaksi, kuitenkin enintään viideksi vuodeksi.

Asevelvolliselle voidaan myöntää passi enintään sen vuoden loppuun, jona hän täyttää 28 vuotta, jollei hän osoita, ettei maanpuolustusvelvollisuus ole esteenä passin myöntämiselle tätä pidemmäksi ajaksi, taikka jollei erityisen painavista syistä muuta johdu.

15 §

Passin myöntämisen esteet

Passi voidaan evätä henkilöltä:

3) joka on 28 vuotta täyttänyt asevelvollinen, sen vuoden loppuun, jona hän täyttää 30 vuotta, jollei hän osoita, ettei maanpuolustusvelvollisuus ole esteenä passin myöntämiselle.

18 §

Passin myöntäminen voimassa olevaa passia peruuttamatta

Passi voidaan myöntää voimassa olevaa diplomaattipassia tai virkapassia peruuttamatta.

Diplomaattipassi ja virkapassi voidaan myöntää voimassa olevaa passia, diplomaattipassia tai virkapassia peruuttamatta.

19 §

Passin toimittaminen ja luovuttaminen

Passi toimitetaan hakijalle kirjattuna kirjeenä tai vastaavana seurattavana lähetyksenä.

Jos asiakirjaturvallisuuteen liittyvän tai muun erityisen syyn vuoksi passia ei ole mahdollista tai tarkoituksenmukaista toimittaa 1 momentissa tarkoitetulla tavalla, passin myöntävä viranomainen luovuttaa passin. Passin myöntävä viranomainen voi myös ohjata passin luovutettavaksi muun 10 §:ssä tarkoitetun viranomaisen toimesta tai sellaisen kunniakonsulin toimesta, jolle ulkoasiainministeriö on antanut valtuutuksen luovuttaa passeja.

Kun hakijalle luovutetaan uusi passi, aikaisempi passin myöntäminen päättyy raukeaa ja passin voimassaolo päättyy. Tämä ei kuitenkaan koske 18 §:ssä tarkoitettua passia.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä toimittamisesta ja luovuttamisesta noudatettavasta menettelystä.

21 §

Passin peruuttamisen edellytykset

Passi peruutetaan, jos:

3) passi katoaa ennen hakijalle luovuttamista tai passinhaltija ilmoittaa passinsa kadonneeksi tai anastetuksi;

Jos passi on peruutettu 1 momentin 3 kohdan nojalla ennen hakijalle luovuttamista tai 3 momentin 1, 2 tai 4 kohdan nojalla syystä, joka ei ole aiheutunut passinhaltijan omasta menettelystä, passinhaltijalla on oikeus saada maksutta uusi passi peruutetun passin jäljellä olevaksi voimassaoloajaksi. Jos passi on peruutettu passin turmeltumisen vuoksi, passinhaltijalla on kuitenkin oikeus saada uusi passi maksutta vain, jos turmeltuminen on aiheutunut viranomaisesta johtuvasta syystä. Jos passi on peruutettu 3 momentin 5 kohdan nojalla, passinhaltijalla on oikeus saada maksutta uusi passi peruutetun passin jäljellä olevaksi voimassaoloajaksi.

22 §

Passin peruuttaminen

Passin peruuttaa poliisilaitos tai passin myöntänyt viranomainen.

25 §

Passin ottaminen viranomaisen haltuun

Viranomaisen haltuun otettu passi on viipymättä toimitettava sille poliisilaitokselle, jonka toimialueella passinhaltijalla on kotipaikka tai passin myöntäneelle viranomaiselle. Poliisimiehellä, rajavartiomiehellä ja muulla passintarkastajana toimivalla virkamiehellä on passin haltuun ottamiseksi oikeus tehdä henkilöntarkastus.

32 §

Passin hävittäminen

Edellä 10 §:ssä tarkoitetun viranomaisen on hävitettävä sille toimitettu passi, jonka voimassaoloaika on päättynyt ja 21 §:n nojalla peruutettu passi. Tilanteissa, joissa passi peruutetaan muun kuin sen haltijan aloitteesta, passi hävitetään kuitenkin vasta passin peruuttamista koskevan päätöksen lainvoimaiseksi tulon jälkeen, kuitenkin viimeistään sen voimassaoloajan päätyttyä.

35 §

Passin laadun ja oikeasisältöisyyden tarkastamista sekä passin toimittamista koskeva tehtävä

Poliisihallitus vastaa passin laadun ja oikeasisältöisyyden tarkastamisen sekä passin toimituksen järjestämisestä. Poliisihallitus voi siirtää yksityiselle palveluntuottajalle passin laadun ja oikeasisältöisyyden tarkastamista sekä passin toimittamista koskevan tehtävän. Poliisihallituksen on sovittava palveluntuottajan kanssa tehtävän sisällöstä, passin laatuun liittyvistä vaatimuksista, turvallisuusjärjestelyistä ja muista tehtävän asianmukaisen hoitamisen kannalta tarpeellisista seikoista ottaen huomioon viranomaisia velvoittavat tietoturvasääntöjä koskevat säännökset.

Palveluntuottajan on oltava luotettava ja asiantunteva. Palveluntuottajalla on oltava tehtävän asianmukaisen hoitamisen edellyttämät tietoliikenneyhteydet ja tietojärjestelmän taso sekä muut tekniset, taloudelliset ja toiminnalliset valmiudet. Palveluntuottajan on huolehdittava asianmukaisesti asiakirjaturvallisuudesta, toimitilaturvallisuudesta ja tietosuojasta. Passien Suomessa tapahtuvaa toimittamista varten palveluntuottajalla, tai jos passien toimittaminen järjestetään 3 momentin tarkoittamalla tavalla alihankintana, alihankkijalla, on oltava toimipaikkoja riittävästi ja alueellisesti kattavasti.

Palveluntuottajan tulee suorittaa passin yksilöinti ja passin toimittamista edeltävä laadun ja oikeasisältöisyyden tarkastaminen Suomessa. Palveluntuottaja voi järjestää passin toimittamisen hakijalle 19 §:ssä tarkoitetulla tavalla Poliisihallituksen hyväksymän alihankkijan välityksellä. Alihankkijan on täytettävä tämän pykälän 2 momentissa säädetyt edellytykset. Palveluntuottaja vastaa alihankintana teettämistään palvelusta.

Poliisihallitus valvoo palveluntuottajan ja alihankkijan toimintaa. Palveluntuottajan on viipymättä ilmoitettava Poliisihallitukselle sellaisista toimintaansa tai alihankkijan toimintaa koskevista muutoksista, joilla voi olla olennaista vaikutusta tehtävien asianmukaiseen hoitamiseen. Poliisihallituksen on palveluntuottajan kanssa tehtävässä sopimuksessa varmistettava valvontamenettelyjen ja toiminnan tarkastamisen tehokkuus.

Palveluntuottajan ja alihankkijan Suomessa palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä palvelua tuotettaessa noudatettavasta menettelystä ja sen vaatimuksista.

38 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä menettelystä passia haettaessa ja myönnettäessä sekä hakemukseen vaadittavista liitteistä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä diplomaattipassin ja virkapassin myöntämisen edellytyksistä ja rajoituksista.

Poliisihallitus vahvistaa passin hakemisessa ja myöntämisessä käytettävän lomakkeen kaavan sekä päättää passin mallista ja muista sen valmistamiseen liittyvistä seikoista. Diplomaattipassin ja virkapassin hakemisessa ja myöntämisessä käytettävän lomakkeen vahvistaa kuitenkin ulkoasiainministeriö, joka myös päättää

niiden mallista ja muista niiden valmistamiseen liittyvistä seikoista. _____ Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Laki

passilain muuttamisesta annetun lain eräiden säännösten kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 § 2 §
Tällä lailla kumotaan passilain muuttamisesta annetun lain (853/2011) 6 §:n 1 ja 3 momentti, 10 §:n 2 momentti, 22 § ja 25 §:n 4 momentti. _____ Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Helsingissä 11 päivänä huhtikuuta 2013 _____